

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢА БҮЛӘК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«5» декабрь 2019 ел

№44/1

**Яңа Бүләк авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы
турында**

Бюджет процессын җайга салу өлешендә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Тукай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Яңа Бүләк авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында нигезләмәне күшымта нигезендә расларга.
2. Әлеге каарны мәгълүмат стендларында һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында (<http://prav.tatarstan.ru>), шулай ук Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) урнаштырырга.
3. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә һәм 2020 елга һәм 2021, 2022 еллар планы чорына Яңа Бүләк авыл жирлеге бюджетын төзегендә һәм үтәгендә кулланылырга тиеш.
4. Әлеге каар үтәлешен тикшереп торуны бюджет, салымнар, финанслар һәм икътисад буенча дайими комиссиягә йөкләргә.

Яңа Бүләк авыл жирлеге Башлығы

М.С.Сагетдинов

Тукай муниципаль районы Яңа Бұләк авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджеттің процессы турында әлгебаралық нигезләмә (алга таба – нигезләмә) Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Яңа Бұләк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставы нигезендә Тукай муниципаль районы Яңа Бұләк авыл жирлеге (алга таба – авыл жирлеге) бюджеттың төзү, карау, раслау, үтәу һәм үтәлешен контролльдә тоту барышында, шулай ук муниципаль бурыч алулар һәм муниципаль бурыч белән идарә итү процессында бюджет мәнәсәбәтләрендә катнашучылар арасында барлыкка килгән бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала.

ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЯҢА БҰЛӘК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ БЮДЖЕТ ТӨЗЕЛЕШЕ ҺӘМ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

I. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлгебаралық нигезләмә белән жайга салына торган хокукый мәнәсәбәтләр

Тукай муниципаль районы Яңа Бұләк авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджеттің процессы турында әлгебаралық нигезләмә (алга таба – нигезләмә) Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Яңа Бұләк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставы нигезендә Тукай муниципаль районы Яңа Бұләк авыл жирлеге (алга таба – авыл жирлеге) бюджеттың төзү, карау, раслау, үтәу һәм үтәлешен контролльдә тоту барышында, шулай ук муниципаль бурыч алулар һәм муниципаль бурыч белән идарә итү процессында бюджет мәнәсәбәтләрендә катнашучылар арасында барлыкка килгән бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала.

2 статья. Авыл жирлегендә бюджет хокук мәнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукый нигезләре

Авыл жирлеге бюджеты Тукай муниципаль районы Яңа Бұләк авыл жирлеге Советы карары белән эшләнә һәм расланы.

3 статья. Әлгебаралық нигезләмәдә кулланылуучы төшенчәләр һәм терминнар

Әлгебаралық нигезләмәдә Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән төшенчәләр һәм терминнар кулланыла.

II. Авыл жирлегенең бюджет вәкаләтләре

4 статья. Авыл жирлегендә бюджет процессының төп этаплары

Авыл жирлеге бюджет процессы түбәндәгә этапларны үз эченә ала:

- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- бюджет үтәлеше;
- бюджет турында карага үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту;
- бюджет үтәлеше турында хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Авыл жирлегендә бюджет процессында катнашучылар:

- Совет;
- Башкарма комитет;
- бюджет керемнәренең баш администраторлары (администраторлары);

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлары);
- эчке муниципаль финанс контроле органы;
- контроль-хисап палатасы;
- Тукай муниципаль районның финанс-бюджет палатасы (алга таба – район ФБП).

бұстатья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

Авыл жиrlеге Советы авыл жиrlеге бюджетын, аның үтәлеше турында хисапны карый һәм раслый, авыл жиrlеге бюджеты үтәлешенең аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольне гамәлгә ашыра, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жиrlе үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнен контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, авыл жиrlеге уставы, әлеге нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Советка Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча, компетенциясе чикләрендә аның вәкаләтләрен тәэмин иту өчен, авыл жиrlеге Башкарма комитеты тарафынан барлық кирәkle мәгълүмат бирелергә тиеш.

Авыл жиrlеге Башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет) авыл жиrlеге бюджеты проектын төзүне тәэмин итә, аны кирәkle документлар һәм материаллар белән авыл жиrlеге Советына раслауга кертә, бюджетара трансферларны булу методикасын һәм (яки) бирү тәртибен эшли һәм раслый, авыл жиrlеге бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэмин итә, авыл жиrlеге Советы раславына авыл жиrlеге бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра, муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителгән, бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Район ФБП авыл жиrlеге бюджеты проектын төзи, авыл жиrlеге бюджеты үтәлешен оештыра, бюджет хисаплылыгын төзү тәртибен билгели, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге нигезләмәдә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителгән, бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Район ФБП ай саен Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафынан билгеләнгән тәртиптә бюджетның касса үтәлеше турында хисап төзи һәм тапшыра.

ФБП Авыл жиrlеге Башкарма комитеты белән килешү нигезендә гамәлгә ашыра:

- жиrlек бюджетының үтәлешен тикшереп тору;
- жиrlек бюджеты турындагы каарлар проектларына экспертиза ясау;
- жиrlек бюджетының үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;
- бюджет акчаларынан файдалануның экономиясен һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелеккә аудит үткәрә;
- муниципаль милектәге мөлкәт белән идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең билгеләнгән тәртибе үтәлешен тикшереп тору;

- эчке финанс контроле һәм эчке финанс аудиты бюджет чараларының баш администраторлары тарафынан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләүне гамәлгә ашыра;

- Яңа Бүләк авыл жиrlегендә бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпышларны бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

- «Россия Федерациясе субъектларының контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге N 6-ФЗ

номерлы Федеरаль законда билгеләнгән мәсьәләләр буенча башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7 статья. Авыл жирлеге бюджеты керемнәре

Бюджет керемнәре Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турында законнар, башка мәжбүри туләү турында законнар нигезендә формалаша.

Бюджет керемнәренә салым, салым булмаган һәм туләүсез керемнәр керә.

Бюджетның салым керемнәренә салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары, салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе субъекты законы, авыл жирлегенең норматив хокукий актлары белән каралган федераль, региональ, жирле салымнар һәм жыемнар, шулай ук алар буенча пеня һәм штрафлар керә.

Бюджетның салым булмаган керемнәре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 41, 42, 46 һәм 62 статьялары нигезендә формалаштырыла.

8 статья. Авыл жирлеге бюджеты чыгымнары

Бюджет чыгымнарын формалаштыру федераль дәүләт хакимиите органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен бүлешүгә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларның үтәлеше Россия Федерациясе законнары һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында авыл жирлеге бюджеты хисабына булырга тиеш.

9 статья. Муниципаль бурыч алулар

Авыл жирлегенең муниципаль бурычы структурасы Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре теркеменнән гыйбарәт.

2. Тукай районы Яна Бүләк авыл жирлегенең озак сроклы йөкләмәләре түбәндәгеләр буенча булырга мөмкин:

- Тукай районы Яна Бүләк авыл жирлегенең гарантиясе (муниципаль гарантияләр);
- Тукай районының Яна Бүләк авыл жирлеге тарафыннан кредит оешмаларыннан алынган кредитларга;
- Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирлек бюджетына жәлеп ителгән бюджет кредитларына;
- Тукай районы Яна Бүләк авыл жирлегенең кыйммәтле кәгазыләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазыләргә).

Тукай районы Яна Бүләк авыл жирлегенең бурыч йөкләмәләре, элеге пунктта каралғаннан тыш, башка төрләрдә яши алмый.

3. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- Тукай районы Яна Бүләк авыл жирлеге алган кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- жирлек бюджетына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- Тукай районы Яна Бүләк авыл жирлегенең юкка чыгарылмаган бурыч йөкләмәләре күләме (курсәтелгән) күләменнән тыш.

4. Тукай муниципаль районның Яна Бүләк авыл жирлегенең озак сроклы (кимендә бер ел), уртacha сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан 10 елга кадәр) йөкләмәләре кыска сроклы (биш елдан 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе тулысынча

туктатылган (кредитор тарафыннан билгеләнгән йөкләмәләр һәм муниципаль хокукий актлар белән башкарылмаган) очракта, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган чорны юкка чыгару датасыннан соң өч ел эчендә муниципаль гарантия срокы тәмамланган һәм Бюджет кодексында каралган башка очракларда күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр авыл жирлеге Советы каары белән башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

6. Элеге статьяның 5 пунктында курсәтелгән сроклар тәмамлангач, авыл жирлеге башлыгы авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесенең Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән авыл жирлегенең муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында каар чыгара.

Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру тәртибе Россия Федерациясенең бюджет законнары белән билгеләнә.

7. Муниципаль гарантия тубәндәгеләрне тәэммин итәргә мөмкин:

- принципиалның бенефициар алдындағы бурычын (төп йөкләмәне) тиешенчә үтәве;
- коммерциясез характердагы гарантияле очрак килеп туганда барлыкка килгән зыянны каплау.

Муниципаль гарантия бирү шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм муниципаль гарантия бирү турындашартнамә белән билгеләнә.

Муниципаль гарантияләр Тукай районы Яңа Бүләк авыл жирлеге исеменнән Тукай районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Советының чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турында Каарында курсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы нигезендә һәм чикләрендә Тукай районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан бирелә.

Муниципаль гарантия бирү һәм үтәү муниципаль бурыч китабында чагыштырған табарга тиеш.

Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе Тукай районының Яңа Бүләк авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

8. Муниципаль бурыч белән идарә итү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 92.1 статьясы 3 пунктында, 107 статьясы 3, 6 пунктларында һәм 111 статьясында билгеләнгән чикләүләрне үтәү зарурлығыннан чыгып гамәлгә ашырыла.

Жирле бюджет кытлыгы һәм чираттагы финанс елына муниципаль бурычның чикле күләме, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, Тукай районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Советы каары белән чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турында каар белән билгеләнә.

Хисап финанс елына жирлек бюджеты үтәлеше турындағы хисап буенча Тукай районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Советының жирлек бюджеты турында каары белән расланган Чираттагы финанс елында муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнарының, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләмнән тыш, ин чик күләме жирле бюджет чыгымнарының 15 процентыннан артмаска тиеш.»

Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру (муниципаль бурычны реструктуризацияләү һәм түләү максатларында бурыч йөкләмәләрен кабул итүдән тыш), муниципаль гарантияләрне бирү жирле бюджет үтәлеше барышында курсәтелгән чикләүләрне бозган очракта башкарыла алмый.

Тукай районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Советы чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турында каар кабул итү, жирлек бюджеты проектын төзу этабында һәм жирлек бюджетын үтәү барышында, шулай ук Тукай районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан муниципаль бурыч белән идарә итү барышында үз компетенциясе чикләрендә курсәтелгән чикләүләрне үтәүне тәэммин итәргә тиеш.

9. Тукай районы финанс-бюджет палатасы Яңа Бүләк авыл жирлегенең муниципаль бурыч кенәгәсендә алыш бара, аңа Россия Федерациясе Бюджет кодексы, шулай ук Тукай районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан расланган Яңа Бүләк авыл жирлегенең муниципаль бурыч кенәгәсендә алыш бару тәртибе нигезендә мәгълүматлар кертелә.

10 статья. Авыл жирлеге бюджетыннан бирелэ торган бюджетара трансфертлар формалары

Авыл жирлеге бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбэндэгэ формада бирелэ:

- муниципаль берэмлеклэр бюджетларына субсидиялэр;

- Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгелэнгэн очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидиялэр;

- башка бюджетара трансфертлар.

Район бюджетына авыл жирлеге бюджетыннан бюджетара трансфертлар (төзелгэн килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) жирле үзидарә органнары тарафыннан авыл жирлеге бюджетыннан район бюджетына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгелэнгэн шартларны үтәгендә бирелэ.

Жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар бирүнен максатлары, тәртибе һәм шартлары Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары нигезендә кабул ителгэн Яңа Бүләк авыл жирлеге һәм район арасындағы килешүләр белән билгеләнә.

11 статья. Татарстан Республикасы бюджетына авыл жирлеге бюджетыннан субсидиялэр

Татарстан Республикасы бюджетына авыл жирлеге бюджетыннан субсидиялэр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 маддәсендә билгелэнгэн тәртиптә бирелэ.

Әлеге маддәнен 1 өлешендә күрсәтелгэн бюджетара субсидиялэр авыл жирлеге бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

12 статья. Авыл жирлеге бюджетыннан авыл жирлекләре бюджетларына субсидиялэр

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителгэн авыл жирлеге каарларында караган очракларда һәм тәртиптә, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгендә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу макеатында, башка муниципаль берэмлеклэр бюджетларына авыл жирлеге бюджетыннан субсидиялэр бирелергә мөмкин.

Әлеге статьяда күрсәтелгэн субсидиялэрне бирү максатлары һәм шартлары авыл жирлеге һәм район Башкарма комитетлары каарлары белән билгелэнгэн тәртиптә төзелгэн авыл жирлекләре башкарма комитетлары арасында килешүләр белән билгеләнә.

13 статья. Район бюджетына авыл жирлекләре бюджетларыннан башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре һәм тиешле Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган Яңа Бүләк авыл жирлеге каарларында караган очракта һәм тәртиптә Тукай районы бюджетына авыл жирлеге бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгэн килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

III. Бюджет проектын төзу

14 статья. Гомуми нигезләмәләр

Бюджет проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин иту максатында социаль-икътисадый үсеш фаразлары нигезендә төзелә.

Авыл жирлеге бюджеты проекты авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителгән элеге нигезләмә нигезендә билгеләнгән тәртиптә төзелә.

Авыл жирлеге бюджеты проекты, бюджет проекты авыл жирлегенең муниципаль хокукий актлары нигезендә бер елга (чираттагы финанс елына) яки өч елга (чираттагы финанс елына һәм планнар чорына) төзелә һәм раслана, әгәр Россия Федерациясе субъекты законы белән (Россия Федерациясе субъекты бюджеты турындагы законнан тыш) муниципаль авыл жирлекләренең бюджет проектлары төзелә һәм раслана торган срок билгеләнмәгән булса.

Бюджет проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасы;
- бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- чираттагы финанс елына һәм планнар чорына авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразы;
- муниципаль программалар.

15 статья. Социаль-икътисадый үсеш фаразы

Авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразы авыл жирлеге Башкарма комитеты билгеләнгән тәртиптә өч елдан да ким булмаган вакытка эшләнә.

Авыл жирлеге социаль-икътисадый үсеш фаразы авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан авыл жирлеге бюджеты проектын авыл жирлеге Советына чыгару турында каар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

Чирагтагы финанс елына һәм планнар чорына социаль-икътисадый үсеш фаразы планнар чорының параметрларын төгәлләштерү һәм планнар чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Бюджет проектын төзү яки карау барышында авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразы үзгәрү бюджет проектының төп характеристикалары үзгәрүгә китерә.

16 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразлары нигезендә, авыл жирлеге бюджеты турында каар проекты авыл жирлеге Советына кертелгән көнгә гамәлдә булган Россия Федерациясенең салымнар һәм жыемнар турында законнары һәм бюджет законнары, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгели торган Татарстан Республикасы законнары һәм авыл жирлеге Советы каарлары нигезендә фаразлана.

Чирагтагы финанс елына (чирагтагы финанс елына һәм план чорына) жирле бюджет турында каар проекты авыл жирлеге Советына кертелгән көннән соң кабул ителгән салымнар һәм жыемнар турында каарларга үзгәрешләр кертүне күзә тоткан, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерүче авыл жирлеге Советы каарларында чирагтагы финанс елыннан соң килүче елның 1 январеннән (иртәрәк түгел) үз көченә керү турында нигезләмәләр булырга тиеш.

17 статья. Муниципаль программалар

Авыл жирлегенең муниципаль программалары авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Авыл жирлегенең муниципаль программаларын тормышка ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Авыл жирлегенең муниципаль программаларын әсләү, әлеге программаларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында каарлар кабул итү тәртибе авыл жирлеге Башкарма комитетының муниципаль хокукий акты белән билгеләнә.

Авыл жирлеге муниципаль программаларын тормышка ашыруны финанс белән тәэммин иту өчен бюджет ассигнованиеләре күләме авыл жирлеге бюджеты турында карап нигезендә hәр программага туры килгән бюджет чыгымнарының максатчан статьясы буенча программаны раслаган Башкарма комитет муниципаль хокукий акты нигезендә раслана.

18 статья. Бюджет турында карап проектын карау hәм раслау

Авыл жирлеге бюджеты турындагы каарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарының гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, элеге нигезләмә белән билгеләнгән башка курсәткечләр керә торган төп характеристикалар булырга тиеш.

Бюджет турында карап белән раслана:

- бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;
- бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре hәм төркемчәләре) буенча яисә бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар hәм эшчәнлекнең программасыз юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре hәм төркемчәләре) буенча hәм чираттагы финанс елына hәм (яки) план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең максатчан статьялары (муниципаль) программалар hәм программасыз эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре hәм төркемчәләре) буенча бүлү;
- чираттагы финанс елына hәм планнар чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
- чираттагы финанс елында hәм планнар чорында башка бюджетлардан алына hәм (яки) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;
- чираттагы финанс елына hәм планнар чорының беренче елына бюджет расланса, шартлы рәвештә расланган чыгымнарының гомуми күләмеплан чорының беренче елына бюджет чыгымнары гомуми күләменең кименде 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнары гомуми күләменең кименде 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);
- чираттагы финанс елына hәм планнар чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;
- чираттагы финанс елыннан hәм планнар чорының hәр елыннан соң килә торган елның 1 январе торышына муниципаль эчке бурычның ин югары чиге hәм (яисә) дәүләт (муниципаль) тышкы бурычның ин югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиген курсәтеп;
- авыл жирлеге бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы hәм элеге нигезләмә белән билгеләнгән башка курсәткечләре.

Авыл жирлеге бюджеты турында карап проекты расланган бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү hәм аларга бюджет проектының план чоры икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Шартлы рәвештә расланган чыгымнар дигэндә план чорында бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә бүлленмәгән бюджет ассигнованиеләре анлашыла.

19 статья. Авыл жирлеге бюджеты проекты белән бер ук вакытта тапшырыла торган документлар hәм материаллар

Киләсе финанс елына һәм планнар чорына авыл жирлеге бюджеты турында карап проекты белән бер үк вакытта авыл жирлеге Советына тапшырыла:

- бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- агымдагы финанс елының узган чорына авыл жирлеге социаль-икътисадый үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елына авыл жирлеге социаль-икътисадый үсешенең көтелгән нәтижәләре;
- авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразы;
- чираттагы финанс елына һәм планнар чорына авыл жирлегенең берләштерелгән бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, бюджет дефициты (профициты) гомуми күләме) фаразы;
- бюджет проектына аңлатма языу;
- бюджеттара трансфертларны бүлү методикалары (методика проектлары) һәм хисаплары;
- чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елының 1 январенә муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) дәүләт (муниципаль) тышкы бурычның иң югары чиге;
- агымдагы финанс елына бюджет үтәлешен бәяләү;
- жирле бюджет керемнәре чыганаклары реестры;
- башка документлар һәм материаллар.

Бюджет турында карап белән муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү расланган очракта, бюджет турында карап проектына муниципаль программалар паспортлары тапшырыла (курсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары).

Авыл жирлеге Башкарма комитеты киләсе финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджеты турында карап проектын Совет каравына агымдагы елның 15 ноябреннән дә сонга калмыйча кертә.

Авыл жирлеге бюджеты турында карап проекты, әгәр ул авыл жирлеге Советына агымдагы елның 15 ноябрендә 24.00 сәгатькә кадәр кертелгән булса, вакытында кертелгән дип санаала.

20 статья. Бюджет турында карап проектын керту

Авыл жирлеге Советына чираттагы финанс елына һәм планнар чорына авыл жирлеге бюджеты турында карап проекты кертелгәннән соң, бер тәүлек эчендә авыл жирлеге Башлыгы аны район контроль-хисап палатасына экспертиза уткәру өчен жибәрә. Бюджет проекты шулай ук стендларда, район сайтында рәсми бастырылырга һәм халық тыңлауларына чыгарылырга тиеш.

Район контроль-хисап палатасы 1 декабрьгә кадәр бюджет турында карап проекты хакында, әлеге проектның ачыклаган очракта житешсезлекләрен курсәтеп, бәяләмә әзерли.

Район контроль-хисап палатасы бәяләмәсе авыл жирлеге Советы депутатлары тарафыннан авыл жирлеге бюджеты турында карап проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алыша.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджеты турында кертелгән карап проекты, район контроль-хисап палатасы бәяләмәсе белән комиссиясгә, шулай ук авыл жирлеге Советы депутатларына карауга жибәрелә.

Авыл жирлеге бюджеты турында карап проекты буенча килешмәгән сораулар барлыкка килгән очракта, авыл жирлеге Башлыгы карары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа тигез санда авыл жирлеге Башкарма комитеты һәм Советы вәкилләре керә.

Килештерү комиссиясе авыл жирлеге башлыгы тарафыннан расланган регламент нигезендә авыл жирлеге бюджеты турында карап проекты буенча бәхәсле мәсьәләләрне карый.

Авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм планнар чорына бюджет турында карап тәүлек дәвамында имзалау һәм халыкка житкерү өчен авыл жирлеге Башлыгына жибәрелә.

21 статья. Бюджет турында каарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турында карап проектын вакытында кабул итмәү нәтижәләре

Авыл жирлеге бюджеты түрүндагы каар авыл жирлеге Советы тарафынан расланган, авыл жирлегебашлыгы тарафынан имзаланган һәм чираттагы финанс елы башланганчы халыкка иғълан ителгән булырга тиеш.

Авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары үз компетенциясе кысаларында бюджет түрүнда кабул ителгән каарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүне тәэммин иту буенча бөтен мөмкин булган чарапарны күрергә тиеш.

Әгәр чираттагы финанс елына бюджет түрүнда каар финанс елы башыннан үз көченә көрмәсә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджет белән вакытлыча идарә иту режимы кертелә.

22 статья. Агымдагы финанс елына һәм планнар чорына бюджет түрүнда каарга үзгәрешләр керту

Авыл жирлеге Башкарма комитеты каарның хокукый җайга салу предметы булып торган барлык мәсьәләләр буенча агымдагы финанс елына һәм планнар чорына бюджетка үзгәрешләр керту түрүнда проект эшли һәм авыл жирлеге Советына тапшыра.

Авыл жирлеге башлыгы авыл жирлеге Советына аңлатма языу һәм тәкъдим ителә торган үзгәрешләрне нигезләү белән жирлек бюджеты түрүндагы каарга үзгәрешләр һәм естәмәләр керту түрүнда каар проектын кертә. Күрсәтелгән проектны караганда авыл жирлеге Советы сессияндә авыл жирлеге башлыгы яки ул вәкаләт биргән затның кертелә торган үзгәрешләр түрүндагы доклады тыңлана.

IV. Авыл жирлеге бюджеты үтәлеше

23 статья. Бюджет үтәлеше нигезләре

Авыл жирлеге бюджетының үтәлеше авыл жирлеге Башкарма комитет тарафынан тәэммин ителә.

Бюджет үтәлешен оештыру район финанс-бюджет палатасына йөкләнә.

Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә башкарыла.

24 статья. Керемнәр буенча авыл жирлеге бюджеты үтәлеше

Керемнәр буенча авыл жирлеге бюджеты үтәлеше тубәндәгеләрне күздә тота:

- Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә авыл жирлеге бюджетына салымнарны, җыемнарны һәм башка керемнәрне бүлүдән кергән керемнәрне авыл жирлеге бюджетының бердәм счетына күчерү;

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын кире кайтару;

- артык түләнгән яисә артык алынган суммаларны Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпкә алу;

- авыл жирлегебюджеты администраторы тарафынан авыл жирлеге бюджетына түләүләрне төгәлләштерү;

- артык түләнгән яки артык алынган салымнар, җыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтаруны (исәпкә алуны, төгәлләштерүне) тормышка ашыру өчен кирәклे артык бүленгән суммаларны, средстволарны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процент суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә авыл жирлеге бюджетының бердәм счетынан күчерү.

25 статья. Чыгымнар буенча авыл жирлеге бюджеты үтәлеше

Чыгымнар буенча бюджет үтәлеше, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге нигезләмә таләпләрен үтәп, район ФБП тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тормышка ашырыла.

Чыгымнар буенча авыл жирлегебюджеты үтәлеше түбәндәгеләрне күздә тота:

- бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне кабул итү һәм исәпкә алу;
- акча йөкләмәләрен раслау;
- акчалата йөкләмәләрне түләүгә санкция бирү;
- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

26 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча авыл жирлегебюджеты үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары, администраторлары тарафыннан жыелма бюджет язмасына таянып, бюджеттың бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә район ФБП билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

27 статья. Авыл жирлеге бюджетын үтәгәндә авыл жирлеге бюджеты турында расланган каардан артык фактта алынган керемнәрне куллану

Бюджет үтәгәндә авыл жирлегебюджеты турында каарда расланган керемнәрнең гомуми күләмнән фактта артык алынган керемнәр район ФБП тарафыннан, агымдагы финанс елына һәм планнар чорына авыл жирлеге бюджеты турында каарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурыч ауларга, муниципаль бурычны түләүгә, шулай Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 маддәссе 3 пунктында каралган куләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, авыл жирлегенең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә жибәрелергә мөмкин.

Субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар һәмфизик һәм юридик затлардан максатчан билгеләнеше булган түләүсез керемнәр, шул исәптән әлеге нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә бюджетка күчүче, бюджет үтәгәндә авыл жирлеге бюджеты турында каарда расланган керемнәрнең гомуми күләмнән фактта артык алынган керемнәр максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар бирү максатларына туры китереп, агымдагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджеты турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керте, авыл жирлеге бюджеты чыгымнарын артыруга жибәрелә.

28 статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

Авыл жирлеге бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 маддәссе 2 пунктында курсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында авыл жирлеге бюджетын үтәү буенча операцияләрне төгәлләү, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге маддә таләпләре нигезендә район ФБП билгеләнгән тәртиптә тормышка ашырыла.

Агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм финанслауның ин чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчләрен югалта.

Агымдагы финанс елының соңғы эш көненә кадәр авыл жирлеге бюджеты үтәлешенә касса хезмәтә курсәтүче орган авыл жирлеге бюджетының бердәм счетындағы калган акчалар чикләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүгә санкцияләнгән бюджет йөкләмәләрен түләргә тиеш.

Агымдагы финанс елында кулланылмаган, максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр hәм башка бюджетара трансфертлар формасында алынган бюджетара трансфертлар Тукая муниципаль районны бюджеты кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Максатчан билгеләнеше булган, субсидияләр, субвенцияләр hәм башка бюджетара трансфертлар формасында алынган бюджетара трансфертларның файдаланылмаган калдыгы район бюджеты кеременә күчерелмәгән очракта, әлеге акчалар, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп, район финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә район бюджеты кеременә кайтарылырга тиеш.

V. Бюджет хисаплылыгын төзү, тышкы тикшерү, карау hәм раслау

29 статья. Бюджет исәбе hәм бюджет хисаплылыгы нигезләре

Бюджет исәбе hәм бюджет хисаплылыгы нигезләре Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет исәбе финанс hәм финанс булмаган активларның торышы турында, шулай ук күрсәтелгән активларны hәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында акчалата чагылдырылган мәгълүматны жыю, теркәү hәм гомумиләштерүнең тәртипкә салынган системасыннан тора.

Бюджет исәбе Россия Федерациясе бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе счетлары планы hәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

Авыл жирлегенең бюджет хисаплылыгын үз эченә ала:

- бюджет үтәлеше турында хисап;
- бюджет үтәлеше балансы;
- эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- акча средстволары хәрәкәте турында хисап;
- аңлатма языу.

Бюджет үтәлеше турында хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар hәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше турында белешмәләр тупланган.

Бюджет үтәлеше балансында хисап чорының беренче hәм соңғы көненә бюджет исәбе счетлары планы счетлары буенчаавыл жирлегенең финанс булмаган hәм финанс активлары турында мәгълүматлар тупланган.

Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында белешмәләр туплана hәм дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясе кодлары буенча төзелә.

Акча хәрәкәте турында хисап дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясе кодлары буенча бюджет средстволары белән операцияләрне чагылдыра.

Аңлатма язында Россия Федерациясе Финанс министрлыгының норматив хокукий актларында билгеләнгән мәгълүматны ачуга карата таләпләр нигезендә бюджет үтәлеше турында хисапта бирелгән бюджет үтәлеше хакында мәгълүматны тулыландыручи мәгълүматны үз эченә ала.

30 статья. Бюджет хисаплылыгын төзү

Авыл жирлегенең бюджет хисаплылыгы авыл жирлеге бюджеты акчалары баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә район ФБП тарафыннан төзелә.

Бюджет хисаплылыгы еллык хисап булып тора. Бюджеты үтәлеше турында хисап квартал саен ясала.

Ағымдагы финанс елynyң беренче кварталына, яртыеллыгына həm тұғыз аена авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында хисап авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафынан раслана həm авыл жирлеге Советына, район контроль-хисап палатасына жибәрелә.

31 статья. Авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында еллық хисап

Жирлек бюджетының үтәлеше турында еллық отчет авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафынан төзелә həm авыл жирлеге башлыгына тапшырыла а, андан соң ул авыл жирлеге Советына həm районның контроль-хисап палатасына юлланачак.

Авыл жирлеге бюджетының үтәлеше турында еллық хисап авыл жирлеге Советының норматив хокукий акты проекты рәвешендә эшләнә.

Бюджет үтәлеше турында еллық хисап, аны караганчы, авыл жирлеге Советында тышкы тикшерү үзарға тиеш, ул авыл жирлеге бюджеты акчалары баш администраторларының бюджет хисабын тышкы тикшерүне həm авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә бируге үз эченә ала.

Еллық хисапны тышкы тикшерү районның контроль-хисап палатасы тарафынан гамәлгә ашырыла.

Авыл жирлеге Башкарма комитеты районның контроль-хисап палатасына, ағымдагы елның 1 апреленнән дә соңға калмычча, аңа бәяләмә әзерләү өчен, авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра. Бюджет үтәлеше турында еллық хисап белән бер үк вакытта бюджет үтәлеше турында еллық хисап белән бергә авыл жирлеге Советына тапшырылырга тиешле карар проекты həm башка документлар тапшырыла. Авыл жирлеге үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сротка башкарыла. Авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә авыл жирлеге Советы контроль-хисап палатасы тарафынан авыл жирлеге Советына, шул үк вакытта авыл жирлеге Башкарма комитетына тапшырыла.

Авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында еллық хисап авыл жирлеге Советына ағымдагы елның 1 маеннан да соңға калмычча тапшырыла.

Бюджет үтәлеше турындагы еллық хисап белән бер үк вакытта авыл жирлеге Советының бюджет үтәлеше турында каары проекты, бюджет үтәлеше турында башка бюджет хисабы həm Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

Бюджет үтәлеше турында еллық хисапны карау нәтижәләре буенча авыл жирлеге Советы авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында каарны раслау яисә кире кагу турында каар кабул итә.

Авыл жирлеге Советы бюджет үтәлеше турында каарны кире каккан очракта, ул дөрес булмаган яки тұлы өткізу мүмкін болмайтында бетерү həm бер айдан артмаган вакыт эченде каабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

Бюджет үтәлеше турында авыл жирлеге Советы каары белән хисап финанс елнина бюджет керемнәре, чыгымнары həm дефицитының (профицитының) гомуми күләме күрсәтелгән авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында хисап раслана. Авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында каарга аерым күшүмталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

- бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
- керем төрләре кодлары, керемнәрнең ярдәмче төрләре, дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясе буенча бюджет керемнәре;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре həm бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары.

VI. Муниципаль финанс контроле

32 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыруучы органнар

Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнэсәбәтләрен жайга сала торган Россия Федерациясе бюджет законнарын һәм башка норматив хокукий актларны үтәүне тәэммин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы, эчке, башлангыч, соңғыга бүленә.

Тышкы муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнэсәбәтләре өлкәсендә контрольхисап палатасының контроль эшчәнлеге булып тора.

Эчке муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнэсәбәтләре өлкәсендә авыл жирлеге Башкарма комитетының контроль эшчәнлеге булып тора.

Башлангыч контроль Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларын үтәү барышында бюджет хокук бозуларын кисәтү һәм кисәтү максатларында гамәлгә ашырыла.

Соңғы контроль аларны үтәүнен законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисаплылыкның дөреслеген билгеләү максатларында Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларын үтәү нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле рәвешләре һәм тәртибе Бюджет кодексы һәм Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актлары, шулай ук авыл жирлеге башкарма комитетының хокукий актлары белән билгеләнә.

Муниципаль финанс контролен тормышка ашыру ысуллары булып тикшерү, ревизия, тикшереп чыгу тора.

33 статья. Муниципаль финанс контроле объектлары

Муниципаль финанс контроле объектлары (алга таба - контроль объектлары) булып түбәндәгеләр тора:

- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр, алучылар), бюджет керемнәренең баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлары);
- муниципаль унитар предприятияләр;
- юридик затлар (муниципаль учреждениеләрдән, муниципаль унитар предприятияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарлар, физик затлар жирле бюджеттан акчалар бирү туринде шартнамәләрнен (килешүләрнен) шартларын, дәүләт яисә муниципаль гарантияләр бирү туринде шартнамәләрнен (килешүләрнен) шартларын үтәү өлешендә.

Муниципаль финанс контроле органнары Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетлары акчаларыннан, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетына бирелгән бюджетара трансферлардан һәм бюджет кредитларыннан файдалануны тикшереп тора. Мондый контроль шулай ук бюджетара трансферлар бирелгән төп бүлүчеләргә (булүчеләргә) һәм бюджет чараларын алучыларга карата да гамәлгә ашырыла.

Контроль объектлары мөнэсәбәтендә (бюджет процессында катнашучылар, бюджет һәм автоном учреждениеләр, дәүләт (муниципаль) унитар предприятияләр, дәүләт корпорацияләре һәм дәүләт компанияләреннән, устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукий берәмлекләр катнашында хужалык жәмгыятыләреннә һәм ширкәтләреннән, шулай ук устав (жыелма) капиталларында мондый ширкәтләр һәм жәмгыятыләрнен өлеше (өлеше) булган коммерция оешмаларыннан тыш) муниципаль финанс контроле бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне (булүчеләрне) тикшерү барышында бюджеттан акча бирү шартларын үтәү өлешендә генә тормышка ашырыла.

Контроль объектларының муниципаль финанс контроле органнарына аларның муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәклө мәгълүматны, документларны һәм материалларны тапшырмавы яисә үз вакытында тапшырмавы, шулай ук аларны тулы күләмдә тапшырмау яисә дөрес булмаган мәгълүмат, документлар һәм материаллар тапшыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән жаваплылыкка кiterә.